

bør de inhemske reglerna samtidig skärpas så att nationella och utländska underleverantörer konkurrerar på lika villkor.

- Det handlar i vilket fall bara om 5-7 år innan det är fri rörlighet för arbeidskraften inom EU/EES-området. Ju längre man skjuter på frågan,

desto större är risken för att vridningen mot mindre kontrollerade arbetsformer "sätter sig".

I och med att utvecklingen av arbetsinvandringen och den fria flyten av tjänster hänger så tätt ihop bör utfasningen av övergångsreglerna ske samtidigt som de inhemska

reglerna skärps.

- Då kan man få en tillräcklig stark signaleffekt som gör att aktörerna på marknaden ändrar sitt handlingsmönster och sina förväntningar, säger Jon Erik Dølvik.

Opphev restriksjonene -baltiske land ber landsmenn komme hjemme

Tekst og foto: Berit Kvam

I Estland, Litauen og Latvia er det nå mangel på arbeidskraft innenfor en rekke bransjer. Landene setter derfor i verk tiltak for å oppfordre folk om ikke å reise ut, og ber de som har reist komme hjem. Ønsket er likevel at overgangsordningene avvikles.

Det kom fram på møtet i Nordisk-baltisk-polsk EU-informasjonsgruppe under embetsmannskomiteen for arbeidsministrene i Nordisk Ministerråd.

Tema på møtet som fant sted i Oslo få dager etter offentliggjøringen av EU-kommisjonens rapport om virkningene av overgangsreglene, var blant annet overgangsordningene som begrenser den frie bevegelsen av arbeidskraft etter EU-utvidelsen. Statusrapporten om hvordan overgangsreglene har virket i de nordiske landene, som forskningsstiftelsen Fafo ved Jon Erik Dølvik og Line Eldring har utarbeidet for Nordisk Ministerråd, var grunnlaget for en ordveksling om hva som nå skal skje. Begge rapportene viser at individuell arbeidsmigrasjon ikke har ført til ubalanse på arbeidsmarkedet. Det skulle tilsi at nordiske land opphever overgangsordningene, var oppfordringen fra den polske og de baltiske representantene. Paradokset er at baltiske land nå kjemper for å beholde arbeidstakerne i hjemlandene.

- Vi ønsker at overgangsordningene skal fjernes, men vi vil ikke at folk skal reise ut, vi vil heller at de

skal ta del i den veksten vi har, sa Line Elksne fra arbeidsdepartementet i Latvia.

Utflytting og økonomisk vekst har ført til en reduksjon i arbeidsledigheten og mangel på arbeidskraft i flere bransjer. I Latvia er det blant annet mangel på helsepersonell fordi leger og sykepleiere har reist ut. Også i Estland og Litauen merker de presset fra arbeidsgivere som har behov for arbeidskraft. Flere virksomheter har begynt å hyre inn billig arbeidskraft fra for eksempel Ukraina. Nå arbeider myndighetene for å få esterne til å bli i Estland og litauere til å bli i Litauen.

- Vi har kanskje ikke vært flinke nok til å forutse denne situasjonen, vi trodde ikke at vi var mobile, hevdet Rita Kazlauskienė fra Arbeids- og sosialdepartementet i Litauen.

Mer enn 100.000 litauere har reist til Storbritannia og Irland, som har tatt imot flest arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene. Det er

Forskerne Jon Erik Dølvik og Line Eldring legger fram rapporten om arbeidsmobilitet for den nordisk-baltiske EU-informasjonsgruppen, som ledes av Martin Jetlund, Arbeids- og inkluderingsdepartementet i Norge (foran).

også dit de fleste høyt kvalifiserte arbeidstakerne har flyttet. Nå vil regjeringen sette i verk tiltak for å få folk tilbake. Blant annet har de satt i gang et samarbeid med partene i arbeidslivet for å bedre situasjonen.

- Samarbeidet med partene har vi ikke tatt alvorlig nok før, sier Rita Kazlauskienė.

Polen med sine 38 millioner innbyggere er også det største avsenderlandet. Foreløpig ser det ikke ut til at det har påvirket arbeidsløsheten i Polen på samme måte som i baltiske land.

Tomasz Wisniewski, som representerer det polske Arbeids- og sosialdepartementet, er derfor opptatt av at arbeidsinnvandringen ikke har ført til stor ubalanse i mottakerlandet.

- Vi er glad for at Norge sammen med de andre nordiske landene nå vurderer å oppheve overgangsordningene, sier han.